

Силабус навчальної дисципліни **АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНІ ПРАКТИКИ**

1. Мета курсу – допомогти Вам освоїти та усвідомити можливості арт-терапії, як безпечної методики м'якої корекції психоемоційних станів учнів закладів різного типу як гіперактивність, стомлюваність, дратівливість, страх, погана концентрація, негативні емоції тощо.

2. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Сформувати систему теоретичних знань і практичних навиків щодо організації та проведення арт-терапевтичних уроків/занять, майстер-класів, Workshop.

3. Завдання дисципліни

Ми з вами дослідимо,

- арт-терапевтичний потенціал образотворчого мистецтва з позиції нейропедагогіки в освітньому процесі;
- методи використання різноманітних інструментів та матеріалів, які в арт-корекційній роботі відіграють роль поліпшення психоемоційних станів учнів;
- інноваційні арт-техніки в роботі з особистісними, мотиваційними та соціальними проблемами учнів;
- арт-терапевтичну діяльність у зв'язку з іншими формами творчого самовияву.

4. Основні знання і уміння, яких набуває студент:

Ми сприятимемо формуванню Вашого арт-терапевтичного досвіду художника, вчителя у процесі вирішення наступних завдань:

- засвоєння ізотерапії;
- опанування нейрографіки;
- роботу з піском, глиною та іншими пластичними матеріалами;
- роботу з природними (флористичний живопис) та синтетичними матеріалами;
- використання еко-арту;
- застосування колажу, монотипії в арт-терапії.

5. Короткий зміст дисципліни

Модуль 1. Поняття «арт-терапія». Техніки та методики в арт-терапії.

Тема 1. Історія розвитку арт-терапії та арт-технік.

Категоріальний апарат історії арт-терапії. Введення терміну «арт-терапія» художником Адріаном Хілом. Застосування арт-терапії в освітньому процесі. Предмет та завдання арт-терапії. Основні функції та галузі використання арт-терапії. Переваги арт-технік в порівнянні з вербальними формами корекційної роботи. Мобілізація творчого потенціалу людини. Діагностичні можливості арт-терапії. Метод творчих інсталяцій. Методи «каракулем». Особливості арт-терапевтичної роботи з дітьми та підлітками.

Тема 2. Ізотерапія. Психологія кольору. Символізм кольору. Кольорова карта для арт-терапії. Проективні малюнкові методи. Діагностика засобами проективного малювання. Принципи застосування малюнка та способи інтерпретації малюнків для корекції психоемоційних станів учнів. Інтерпретація ліній. Індивідуальні та групові форми в роботі з дітьми. Ігрові форми роботи.

Тема 3. Арт-терапевтичний інструментарій. Графічні арт-техніки та їх використання для проектування задумів, забезпечення позитивного настрою, підвищення самооцінки. Нейрографіка та міжпівкульне малювання. Арт-техніки роботи з папером. Принципи роботи з папером та з кольоровим папером. Створення колажів. Прийоми роботи з фарбами, олівцями, фломастерами та допоміжними засобами для них (пензлі, ролики,

губки тощо). Монотипія. Робота з кольорами та їх інтерпретація в арт-терапії. Спонтанне малювання. Малювання способом відбитків.

Тема 4. Еко-арт. Стадії проживання кризи за допомогою природних матеріалів. Флористичний живопис та скульптура. Арт-техніки роботи з пластичними (глино-терапія, тісто-терапія), природними (піскова терапія) та синтетичними матеріалами для підвищення самооцінки. Мозаїка із зерен, мушлів, овочів. Робота з тканиною, з гудзиками, зі шнурівками, з сірниками (колаж). Малювання ниткою (ізонитка). Історія виникнення піскової арт-терапії. Принципи малювання піском. Інструкції та обладнання при роботі з піском. Карти пісочної арт-терапії. Символіка відбитків на піску та форм з піску. Способи гри з піском і водою. Організація групової зображувальної індивідуальної, групової, парної форми роботи. Показання до застосування групової піскової арт-терапії. Основні психодіагностичні «мішені» в груповій роботі. Профілактика різноманітних розладів завдяки малюванню та ліпленню піском. Робота й знайомство з пластичними матеріалами та стадії роботи з ними. Навчання прийомам роботи з пластичними матеріалами: вимішування, розкачування кулі, трансформація кулі в куб, виліплювання дірок в кубі тощо. Прийоми роботи: стискання, розтягування, витягування, розрив, проколювання, розкачування, прикріплення.

6. Назва кафедри і викладацький склад

Кафедра образотворчого мистецтва педагогічного факультету, доцент, канд. пед. наук, Руденко І. В.

7. Обсяг навчального навантаження

На вивчення дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити), самостійна робота – 56 год., лабораторна робота – 34 год.

8. Основні інформаційні джерела до вивчення дисципліни

1. Вознесенська О. Л., Мова Л. В. Арт-терапія в роботі практичного психолога. Використання арт-технологій в освіті. Київ : Шкільний світ, 2007. 125 с.
2. Вознесенська О. Л., Савінов В. В. Мир. Мистецтво : брошура. Київ : Human Rights Foundation, 2019. 34 с.
3. Герман Роршах. Проективна методика «Плями Роршаха» URL : <https://testometrika.com/personality-and-temper/rorschach-test/>
4. Джон Готтман, Джоан Деклер. Емоційний інтелект у дитини. Практичне керівництво батькам. Перек. з англ. Харків : Vivat, 2022. 288 с.
5. Ільченко І. С. Арт-терапія. Навчальний посібник. Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. 150 с. URL : <http://surl.li/eqrrs>
6. Карпов В. В. Нейроарт як естетичне перетворення світу реальності. Український мистецтвознавчий дискурс. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 2. С. 16–26.
7. Колпакчи О. С. Арт-терапія: курс лекцій. Навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 288 с.
8. Мушкевич М. І., Чагарна С. Є. Основи психотерапії. Навчальний посібник. Луцк : Вежа-Друк, 2017. Вид. 3-тє. 420 с. URL : <https://core.ac.uk/download/pdf/153588416.pdf>
9. Панасюк О. В. Нейроарт у соціалізації дітей з інклюзією. Київ : Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2020. 80 с.
10. Смілянець О. Корекція девіантної поведінки підлітків засобами арт-терапії. Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України. Київ, 2009. URL: <http://vuzlib.com/content/view/944/94/>
11. Сорока О. В. Арт-терапія: теорія і практика. Навчально-методичний посібник. Тернопіль : Астон, 2014. 195 с.
12. Татяничиков А. О., Бедан В. Б. Психодіагностика. Навчально-методичні рекомендації. Одеса : Фенікс, 2021. 59 с. URL : <http://dSPACE.onua.edu.ua>

13. Федій О. А. Естетотерапія : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2012. 304 с.

9. Система оцінювання

Поточний контроль: тестове оцінювання з акцентом на візуальний досвід, оцінювання презентації по навчальній проблемі (за вибором студента).

Підсумковий контроль: залік (творче практичне завдання за вибором студента)